

Sanomia Turusta

N:o 181 – 5.8.1900

Suomenkieli Amerikassa.

Pohjalaiselle kirjoittaa Amerikasta nimim. A.P. seuraavaa:

Ei uskoisi että kukaan omaa kieltään halveksii, mutta ihmeekseni huomasin minä kohta kun tähän maahan tulin, kuinka halpana suomalaiset täällä pitävät omaa äidinkieltään, joka kuitenkin monessa suhteessa voittaa englannin kielen, jota he niin suuresti ihailevat ja pitävät sitä maailman parhaimpana kielenä ja luulevat itseänsä miksi hyvänsä kun muutaman sanan sitä osaavat. He ovat niin heikkoja siwistyksessä, etteivät he ymmärrä antaa mitään arwoa kauniille äidinkielelleen enää sitten kuin sanan, jopa jos kaksi osaavat englannin kieltä. Hm! He ovat kielen suhteen hywin säällittävässä asemassa. – Suomenkieli heille ei kelpaa, ja englannin kieltä monikaan heistä ei koskaan opi. Tästä syntyy se, että täytyy sekoittaa engelskan sanoja suomenkieleen niin paljo kuin mahdollista on, että se vähä joltakin kuuluisi muka.

Semmoinen kielensekoitus on aiwan yleinen täällä amerikassa. Selwää suomea ei puhu muut kuin wastatulleet ”moukat”, (kaikki wastatulleet ovat moukkia), mutta kohta oppivat hekin sanoja semmoisia kuin esim: ”jees”, ”aidunnoo”, ”oolrait” j.n.e. Tämöisten sanain käyttäminen suomenkieleessä on sekä naurettavaa että säällittävän tyhmää.

Kun olin jonkun päivän ollut tässä maassa, niin sattui, että eräs kansalaiseni minua suuresti hämmästytti ”kielitaidollaan”. Kun minä kysyin häneltä jotakin, niin sain wastaukseksi: ”aidunnoo”. Kysyin jotakin toista asiaa ja sain wastaukseksi ”ä’ää”, salaisin ihmettelyni ja kysyin taas jotakin, johon hän wastasi: ”y’hy”. Kerran kyselemään ruwettuani kysyin wieläkin jotakin ja sain nyt wastaukseksi: en minä ole suuri = (suur, warma!)

Ei siinä kyllä että puhe tuolla tawalla pilataan, waan sitä pitää kaikin puolin muutenkin kehittyä. Täytyy amerikkalaistua ja jättää pois kaiken mikä on suomalaista ja siihen wiwahtawaa. Esimerkiksi nimien muutto on hywin tawallista. Ei kelpaa wanha suomalainen nimi enää Amerikassa, olkoonpa se kuinka kaunis tahansa; ja jos ei niitä aina wieraskielisiksi muutetakaan niin tulee niissä olla edes wieraita kirjaimia. Otan täs-

Suomenkieli Amerikassa.

Pohjalaiselle kirjoittaa Amerikasta nimim. A. P. seuraavaa:

Ei uskoisi että kukaan omaa kieltään halveksii, mutta ihmeekseni huomasin minä kohta kun tähän maahan tulin, kuinka halpana suomalaiset täällä pitävät omaa äidinkieltään, joka kuitenkin monessa suhteessa voittaa englannin kielen, jota he niin suuresti ihailevat ja pitävät sitä maailman parhaimpana kielenä ja luulevat itseänsä miksi hyvänsä kun muutaman sanan sitä osaavat. He ovat niin heikkoja siwistyksessä, etteivät he ymmärrä antaa mitään arwoa kauniille äidinkielelleen enää sitten kuin sanan, jopa jos kaksi osaavat englannin kieltä. Hm! He ovat kielen suhteen hywin säällittävässä asemassa. — Suomenkieli heille ei kelpaa, ja englannin kieltä monikaan heistä ei koskaan opi. Tästä syntyy se, että täytyy sekoittaa engelskan sanoja suomenkieleen niin paljo kuin mahdollista on, että se vähä joltakin kuuluisi muka.

sä näytteeksi muutamia nimiä, mutta älkää kowin huoliko pelästyä, ei ne sentään näköä wie, waikka ne hywin waarallisia silmille owatkin. Tässä ne: Mike Kedonen, Oscar Mudala, Chas Mackey, Jan Backa, Jack Puckila, Tam Honcola, Henry Pajunen.

Mitä ajattelette tämmöisistä nimistä? Luulen että pidätte tyhminä tämmöisten nimien omistajat. Paljo olisi wielä nimistä sanomista, mutta en puhu mitään ”sonneista” enkä muista sellaisista, puhun waan niistä nimistä, jotka owat olewinaan suomalaisia.

Tekee mieleni sanoa, että se on tyhmyys, joka wetää nenästä Amerikan suomalaisia, saaden mukaansa niin hywin wiisaan sanomalehtimiehen kuin oppimattoman kaiwantomiehenkin.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen
aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L